

Selected Reading List สาขาทันตสาธารณสุข

การสอบข้อเขียนเพื่ออนุมนัติบัตร/วุฒิปัตร สาขาทันตสาธารณสุข เป็นตามสมรรถนะ (Competency) ที่กำหนดไว้ ดังภาพ

จากการประชุมคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตสาธารณสุข วาระที่ 8 (พ.ศ. 2565-2568) ครั้งที่ 5/2566 วันอังคารที่ 15 สิงหาคม 2566 ที่ประชุมมีการปรับปรุงเพิ่มเติม Reading list โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ต้องอ่าน (must know), ควรอ่าน (should know) และแนะนำ (nice to know) ซึ่งสามารถอ่านเอกสารต่างๆ ได้จาก Link

https://drive.google.com/drive/folders/1ZDzKcO7IYjPUwX6C17E75kuI7haGb_o2

โดยสรุปรายละเอียดจำนวนเอกสารทั้งหมด ดังนี้

หมวด	ต้องอ่าน (Must know)	ควรอ่าน (Should know)	แนะนำ (Nice to know)
หมวด 1 วิทยาการระบาดและระเบียบวิธีวิจัยด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพช่องปาก (25 %)	6	2	2
หมวดที่ 2 วิทยาศาสตร์สุขภาพสำหรับทันตสาธารณสุข (10%)	3	6	3
หมวดที่ 3 จริยธรรมและการพัฒนาวิชาชีพ (10%)	2	2	1

หมวดที่ 4 การบริหารและพัฒนางาน ด้านทันตสาธารณสุข และระบบบริการ สุขภาพช่องปาก (35%)	10	5	2
หมวดที่ 5 การสร้างเสริมสุขภาพช่อง ปาก (20%)	7	3	7

หมวด 1 วิทยาการระบาดและระเบียบวิธีวิจัยด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพช่องปาก

TOS ที่ปรับใหม่
- Descriptive epidemiology of oral diseases - Determinants/risk factors/risk indicators of oral diseases - Measurements of oral diseases/disorders - Evidence-based practice in dental public health - Research methods in dental public health - Use of statistics in dental public health

Reading List	รายละเอียด	ต้องอ่าน (Must know) (6)	ควรอ่าน (Should know) (2)	แนะนำ (Nice to know) (2)
วรานุช ปิติพัฒน์. ระเบียบวิธีวิจัยทางทันตแพทยศาสตร์. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2554.	เป็นหนังสือ ไม่มี file	X		
เพ็ญแข ลากอิ่ง. การวิจัยประเมินผลด้านสุขภาพช่องปาก. นนทบุรี: สำนักทันตสาธารณสุข; 2563.	มี file	X		
Jokstad, A. Biostatistics in Oral Health Care. Core Curriculum 2001. University of Oslo Faculty of Dentistry.	มี file	X		
World Health Organization. Oral Health Surveys: Basic Methods. 5 th ed. Monts: Présence Graphique; 2013.	มี file	X		
สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย. รายงานผลการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากระดับประเทศ ครั้งที่ 8 ประเทศไทย พ.ศ. 2560. กรุงเทพฯ: สามเจริญพาณิชย์ (กรุงเทพ) จำกัด; 2560.	มี file	X		

Brownson RC, Fielding JE, Maylahn CM. Evidence-Based Public Health: A Fundamental Concept for Public Health Practice. Annu Rev Public Health 2009;30:175–201.	มี file	X		
Higgins JPT, Green S. Cochrane Handbook for Systematic Reviews of Interventions. 2008. John Wiley & Sons Ltd, Publication. (เฉพาะ 2 Preparing a Cochrane review กับ 21 Reviews in public health and health promotion)	มี file		X	
World Health Organization. Workbook 7 Outcome Evaluation. 2000.	มี file		X	
Kim JS, Daily RJ. Biostatistics for Oral Healthcare. 2008. Blackwell Munksgaard.	มี file			X
Greenhalgh T, Taylor R. How to read a paper: Papers that go beyond numbers (qualitative research). BMJ 1997; 315 (7110):740-743.	มี file			X

หมวดที่ 2 วิทยาศาสตร์ชีวภาพสำหรับทันตสาธารณสุข

TOS ที่ปรับใหม่
- Biofilm, Oral Microbiome, Saliva - Relationship between systemic health and oral health - Preventive mechanism: agent, fluoride, probiotic, prebiotic, symbiosis - Inflammatory process: immunology

Reading List	รายละเอียด	ต้องอ่าน (Must know) (4)	ควรอ่าน (Should know) (5)	แนะนำ (Nice to know) (3)
Valen, H, Scheie, AA. Biofilms and their properties. Eur J Oral Sci 2018;126 (Suppl 1): 13-18.	มี file	X		
Pitts N, Zero D. White Paper on Dental Caries Prevention and Management: A summary of the current evidence and the key issues in controlling this preventable disease. 2015. FDI World Dental Federation.	มี file	X		

Walsh T, Worthington HV, Glenny AM, Marinho VCC, Jeronicic A. Fluoride Toothpastes of Different Concentrations for Preventing Dental Caries (Review). Cochrane Database of Systematic Reviews 2019;3(3):1-281.	📄 file	X		
Marinho VCC, Higgins JPT, Sheiham A, Logan S. Combinations of topical fluoride (toothpastes, mouthrinses, gels, varnishes) versus single topical fluoride for preventing dental caries in children and adolescents (Review). The Cochrane Library 2009;Issue 1:1-32.	📄 file		X	
Rosier BT, Marsh PD, Mira A. Resilience of the Oral Microbiota in Health: Mechanisms That Prevent Dysbiosis. J Dent Res 2018;97(4): 371-380.	📄 file		X	
Petersen PE, Phantumvanit P. Perspectives in the Effective Use of Fluoride in Asia. J Dent Res 2012;91:119-21.	📄 file		X	
Mickenautsch S, Mount G, Yengopal V. Therapeutic effect of glass-ionomers: an overview of evidence. Australian Dental Journal 2011;56:10–15.	📄 file		X	
Pitts N, Duckworth RM, Marsh P, Mutti B, Parnell C. and D. Zero. Post-brushing rinsing for the control of dental caries: Exploration of the available evidence to establish what advice we should give our patients. BDJ 2012;212(7):315-20.	📄 file		X	
Worthington HV, Clarkson JE, Bryan G, Beirne PV. Routine scale and polish for periodontal health in adults (Review). Cochrane Database of Systematic Reviews 2013;Issue 11:1-70.	📄 file		X	
Rugg-Gunn A. Dental caries: Strategies to control this preventable disease. Acta Medica Academica 2013;42:117-30	📄 file			X
Zhang Y, Wang X, Li H, Ni C, Du Z, Yan F. Human Oral Microbiota and Its Modulation for Oral Health. Biomed Pharmacother 2018;99:883-893.	📄 file			X
Marinho VCC, Higgins JPT, Sheiham A, Logan S. One topical fluoride (toothpastes, or mouthrinses, or gels, or varnishes) versus another for preventing dental caries in children and adolescents (Review). Cochrane Database of Systematic Reviews 2004;Issue 1:1-37.	📄 file			X

หมวดที่ 3 จริยธรรมและการพัฒนาวิชาชีพ

TOS ที่ปรับปรุงใหม่
- Ethics and Professionalism • in human research • in public health

Reading List	รายละเอียด	ต้องอ่าน (Must know) (2)	ควรอ่าน (Should know) (2)	แนะนำ (Nice to know) (1)
Public health leadership society. Principles of the ethical practice of public health version 2.2, 2002 [cited 2017 Jul 20]. Available from https://www.apha.org/~media/files/pdf/membergroups/ethics_brochure.ashx	มี file	X		
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. จริยธรรมการวิจัยในคน. ไม่ระบุปีที่พิมพ์ [cited 2017 Jul 20]. Available from www.nrct.go.th/Portals/0/data/07/07_จริยธรรมการวิจัยในคน.pdf	มี file	X		
Nuffield Council on Bioethics. Public health: ethical issues. Cambridge: Cambridge Publishers Ltd. 2007.	มี file		X	
เพ็ญแข ลากยี่ง. การวิจัยประเมินผลด้านสุขภาพช่องปาก. นนทบุรี: สำนักทันตสาธารณสุข; 2563. หน้า 78-131	มี file		X	
พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 69 ก 27 พฤษภาคม 2562	มี file			X

หมวดที่ 4 การบริหารและพัฒนางานด้านทันตสาธารณสุข และระบบบริการสุขภาพช่องปาก

TOS ที่ปรับปรุงใหม่
- Policy formulation...sugar, tobacco, healthy food, healthy diet - Health program planning and evaluation • Situation analysis and planning • Implementation • Evaluation...workbook 7 ใน research - Health system • Primary care

• Tele dentistry
- Health economic

Reading List	รายละเอียด	ต้องอ่าน (Must know) (7)	ควรอ่าน (Should know) (4)	แนะนำ (Nice to know) (2)
World Health Organization. Monitoring the building blocks of health systems: handbook of indicators and their measurement strategies. Geneva: World Health Organization;2010.	มี file	X		
Papanicolas, I, Rajan, D, Karanikolos, M, Soucat, A, Figueras, J editors. Health system performance assessment: A framework for policy analysis. World Health Organization; 2022.	มี file	X		
World Health Organization. Global Strategy and Action Plan on Oral Health 2023–2030. Geneva: World Health Organization; 2024.	มี file	X		
Kernick DP. Introduction to health economics for the medical practitioner. Postgrad Med J 2003;79:147-150.	มี file	X		
Porter ME. What Is Value in Health Care? N Engl J Med 2010;363(26):2447-2481.	มี file	X		
Watt RG, Daly B, Allison P, et al. Ending the neglect of global oral health: time for radical action. Lancet. 2019;394(10194):261–272.	มี file	X		
Prasad M, Manjunath C, Murthy AK, Sampath A, Jaiswal S, Mohapatra A. Integration of oral health into primary health care: A systematic review. J Family Med Prim Care. 2019;8(6):1838–1845.	มี file	X		
Stroetmann KA, Kubitschke L, Robinson S, Stroetmann V, Cullen K, McDaid D. How can telehealth help in the provision of integrated care? Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2010. (เฉพาะหน้า 4-13)	มี file	X		
Knowlton, L. & Phillips, C. 2013. The Logic Model Guidebook. Better Strategies for Great Results. Second Edition. Sage Publications. เฉพาะ Chapter 3 Creating Program Logic Models.	มี file	X		
สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล. มาตรฐานระบบสุขภาพระดับอำเภอ ฉบับ 2563. กรุงเทพฯ:บริษัท ก.การพิมพ์เทียนทอง จำกัด; 2565.	มี file	X		

California Northstate University, Collage of Dental Medicine. Using teledentistry to maintain services and contact with patient during the time of Covid-19 physical distancing: April 5, 2020.	มี file		X	
Mariño R, Ravisankar G, Zaror C. Quality appraisal of economic evaluations done on oral health preventive programs-A systematic review [published online ahead of print, 2020 Apr 20]. J Public Health Dent. 2020;10.1111/jphd.12368.	มี file		X	
World Health Organization. Everybody business: strengthen health systems to improve health outcomes: WHO's framework for action. Geneva: WHO;2007.	มี file		X	
American Dental Association. 2012. Comparison of the Dental Clinician and the Dental Public Health Practitioner. Page 7.	มี file		X	
UHC 2030 _Action on health systems, for universal health coverage and health security: A UHC2030 strategic narrative to guide advocacy and action.	มี file		X	
Qualis Health. Oral Health: An Essential Component of Primary Care. White paper. 2015.	มี file			X
Homer et al. Cost-effectiveness of child caries management: a randomised controlled trial (FiCTION trial) BMC Oral Health 2020, 20:45	มี file			X

หมวดที่ 5 การสร้างเสริมสุขภาพช่องปาก

TOS ที่ปรับเปลี่ยน
- Health Promotion Concept and Evolution: • bio-medical approach, bio-psycho-social approach, socio-cultural approach, • from Ottawa Charter to Shiang Hai decoration, • Health behavior theories, • Health literacy, • Population approach, • Social determinant of health,

• participation, • Empower • health education, • health communication, • social movement: media advocacy
- Health Promotion practices: examples, health promotion evaluation, policy movement, community development, Intersectoral

Reading List	รายละเอียด	ต้องอ่าน (Must know) (8)	ควรอ่าน (Should know) (6)	แนะนำ (Nice to know) (1)
Working Group on Integrated Health Systems. The role of health promotion within integrated health systems. A position paper by The centre for health promotion. 1998 เฉพาะ Chapter 4	มี file	X		
Glanz K, Rimer BK, Viswanath K. Health behavior and health education: Theory, research and practice. 2008. John Wiley & Sons, Inc. เฉพาะ Chapter 1 The scope of health behavior and health education และ 2 Theory, research, and practice in health behavior and health education	มี file	X		
Sørensen et al. Health literacy and public health: A systematic review and integration of definitions and models. BMC Public Health 2012, 12:80	มี file	X		
Charles T. Salmon & Thanomwong Poorisat (2019): The Rise and Development of Public Health Communication, Health Communication. Health Commun 2019;20:1-12.	มี file	X		
FDI World Dental Federation. Sugar and dental caries: A practical guide to reduce sugars consumption and curb the epidemic of dental caries. 2020. FDI World Dental Federation.	มี file	X		

สุดาควง กฤษฎาพงษ์. 2564. ตัวกำหนดสุขภาพทางสังคม และการดำเนินงานกับประชากร: การนำไปใช้ในการสร้างเสริมสุขภาพช่องปาก. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.	เป็นหนังสือ ไม่มี file	X		
สุดาควง กฤษฎาพงษ์, จันทนา อึ้งชูศักดิ์, จริญญา หุ่นศรีสกุลม ปิยะดา ประเสริฐสม. การประเมินผลโครงการสร้างเสริมสุขภาพ. 2568. https://www.cdec.or.th/index.php/index.php/articles?category_id=9	มี file	X		
Tremblay MC, Richard L. Complexity: a potential paradigm for a health promotion discipline. Health Promot Int. 2014;29(2):378-88.	มี file		X	
Patton MQ. Evaluation Science. American Journal of Evaluation 2018;39(2):183-200.	มี file		X	
Glanz K, Rimer BK, Viswanath K. Health behavior and health education: Theory, research and practice. 2008. John Wiley & Sons, Inc. เฉพาะ Chapter 14 Diffusion of innovations	มี website		X	
Sheiham A, et al. Promoting the oral health of children. Brazil: Quintessence international publishing group;2014. เฉพาะ Chapter 6 Preventive Strategies: Concepts and Principles of Health Promotion. Baelum and Watt. Book Chapter in : Promoting oral health of children.	มี file			X
Watt RG. From victim blaming to upstream action: tackling the social determinants of oral health inequalities. Community Dent Oral Epidemiol 2007;35: 1–11.	มี file			X
Watt R, Fuller S, Harnett R, Treasure E, Stillman-Lowe C. Oral health promotion evaluation– time for development. Community Dent Oral Epidemiol 2001; 29:161–6.	มี file			X
Watt R, Sheiham A. Integrating the common risk factor approach into a social determinants framework. Community Dent Oral Epidemiol 2012; 40: 289–296.	มี file			X

คำประกาศเชิงนโยบาย เรื่อง ส่งเสริมสุขภาพ ในวาระ 2030 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน Report 9 th Global Health Promotion Conference Shanghai: เขียนเรียงโดย สมาคมส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพไทย. หน้า 18-20.	มี file			X
Bernardi L, Spini D, Oris M. Life course research and social policies. 2015. Springer International Publishing. เฉพาะ Chapter 3 Oral health over the life course	มี file			X
Baelum V. Dentistry and population approaches for preventing dental diseases. J of Dentistry 2011;39:s 9 – s19.	มี file			X